

Sectorplan 44 Gasflessen en overige drukhouders

I Afbakening

Gasflessen en (overige) drukhouders, in het afvalstadium, komen vooral vrij in de voedingsmiddelenindustrie, de farmaceutische industrie, de chemische industrie en de metaalverwerkende industrie. Gemeenten krijgen drukhouders afkomstig van particulieren, onbeheerd achtergelaten drukhouders en drukhouders van de ontmanteling van drugslaboratoria aangeboden.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.

Voor deze afvalstoffen	zie...
Spuitbussen met verf, lakken en andere stoffen	Sectorplan 42: Verpakkingen van verf, lijm, kit of hars Sectorplan 43: Verpakkingen van overige gevaarlijke stoffen
Brandblussers	Sectorplan 45: Brandblussers
LPG-tanks	Sectorplan 50: LPG-tanks
Halonen	Sectorplan 70: CFK's, HCFC's, HFK's en halonen
Drukhouders die niet onder dit sectorplan of onder een verwant sectorplan vallen	Beleidskader

II Minimumstandaard voor verwerking

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van gasflessen en overige drukhouders is nuttige toepassing.

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van brandbare en gevaarlijke gassen is verwijderen door verbranding.

De minimumstandaard voor het be- en verwerken van niet-brandbare en niet-gevaarlijke gassen (lucht, zuurstof, stikstof, koolzuurgas en edelgassen zoals helium) is aflaten in de atmosfeer.

III In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 'Toetsingskader in- en uitvoer' [#link#](#) van het beleidskader. De uitwerking voor gasflessen en overige drukhouders is:

(Voorlopige) verwijdering

Uitvoer voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten is in beginsel niet toegestaan, omdat nuttige toepassing mogelijk is, tenzij eerst de gassen worden verwijderd om nuttige toepassing van gasflessen en overige drukhouders mogelijk te maken.

In- en uitvoer voor voorlopige verwijdering zijn in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.

Invoer van voor storten is op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan.

Invoer voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten is in beginsel niet toegestaan, omdat dit niet in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard, tenzij

eerst de gassen worden verwijderd in overeenstemming met de Nederlandse minimumstandaard om nuttige toepassing van gasflessen en overige drukhouders mogelijk te maken.

(Voorlopige) nuttige toepassing

Uitvoer voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Voor gasflessen en overige drukhouders geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen omdat nuttige toepassing of verbranden als vorm van verwijdering mogelijk is.

Invoer voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Algemene aspecten

Een gasfles is een verplaatsbare drukhouder met een waterinhoud van niet meer dan 150 liter. Een drukhouder is een verzamelterm die flessen, grote cilinders, drukvaten, gesloten cryohouders en flessenbatterijen omvat. Sinds juni 2006 moeten alle gascilinders voldoen aan de kleuren van de Europese norm NEN-EN 1089-3.

Gasflessen en drukhouders worden beschouwd als een verpakking met inhoud. Voor de vraag of sprake is van gevaarlijk afval moet de samenstelling van de inhoud (exclusief de verpakking) worden bepaald en getoetst aan de Europese Afvalstoffenlijst [#link#](#). Voorbeelden van gassen, vloeistoffen en poeders uit drukhouders die als gevaarlijk moeten worden aangemerkt, zijn propaan en halonen.

Eenvoudig afgelaten drukhouders zijn per definitie niet leeg. Zonder spoelen blijft een rest van de inhoud achter met een dampspanning die vrijwel gelijk is aan die van de atmosfeer waarin wordt afgelaten. Niet geheel lege, in het afvalstadium geraakte drukhouders die gevuld waren met gevaarlijke stoffen worden dan ook aangemerkt als gevaarlijk afval.

Uit veiligheidsoverwegingen mogen drukhouders slechts in het circuit voor materiaalhergebruik worden gebracht, nadat zij zijn geleegd en - als de inhoud een gevaarlijke afvalstof was - zijn gereinigd. Gespecialiseerde bedrijven richten zich op het leegzuigen van drukhouders. De geleegde drukhouders worden na controle hergebruikt door de leverancier van drukhouders.

Concreet betekent de minimumstandaard dat gasflessen met niet-gevaarlijke gassen (lucht, zuurstof, stikstof, koolzuurgas en edelgassen zoals helium) mogen worden afgelaten in de atmosfeer. Gasflessen met gevaarlijke gassen moeten worden gereinigd, waarna de brandbare en gevaarlijke gassen worden verwijderd door verbranding of hoogwaardiger verwerkt. De lege/gereinigde gasflessen en overige drukhouders moeten nuttig worden toegepast.

Een knelpunt wordt gevormd door de drukhouders waarvan de kenmerken zijn uitgeslepen. Doordat de inhoud van de drukhouders onbekend is, kan het transport en de opslag tot gevaarlijke situaties leiden. Aan de hand van de afsluiters en de afmetingen van de cilinders kan vaak echter achterhaald worden welk gas met welke gevaarseigenschappen zich in de drukhouder bevindt of heeft bevonden. Deze kenmerken zijn opgenomen in NEN 3268 "Gasflessen voor industriële toepassing - Afsluiters, nippels en wartels - Hoofdafmetingen en aansluitmaten".

De verwerking van in het afvalstadium geraakte acetyleenflessen vormt een probleem vanwege het naleveren van acetyleen gas door de metalen gascilinder. Acetyleenflessen bevatten naast acetyleen ook aceton en asbest. Het explosiegevaar vraagt om een aparte behandeling van deze gasflessen. Deze flessen worden in het buitenland verwerkt.

Omvang afvalstof

De productie aan gasflessen en overige drukhouders in de afvalfase in Nederland is niet bekend omdat in de monitoring het onderscheid niet wordt gemaakt tussen gasflessen/overige drukhouders en LPG-tanks, die vallen onder sectorplan 50. De totale productie van afval dat onder sectorplan 44 kan vallen bedraagt ongeveer 3 kton (situatie 2006).

Euralcodes

Voor de feitelijke afbakening is paragraaf I van het sectorplan bepalend. De in onderstaand overzicht genoemde Euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan. Deze opsomming is indicatief. Wanneer aard en/of herkomst van een afvalstof in overeenstemming zijn met paragraaf I van het sectorplan, dan is niet van belang of de voor de afvalstof gehanteerde Euralcode al dan niet in dit sectorplan of in andere sectorplannen wordt genoemd.

Indicatief overzicht van Euralcodes

150111, 160116, 160504, 160505

Monitoring

De monitoring van gasflessen en overige drukhouders vindt jaarlijks plaats op basis van meldingen aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. SenterNovem Uitvoering Afvalbeheer rapporteert jaarlijks over de monitoring en de resultaten [#link#](#).

V Overwegingen bij de minimumstandaard

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor gasflessen en overige drukhouders zijn de in het kader van de IPPC-richtlijn [#link#](#) opgestelde 'BBT-referentiedocumenten (BREFs)' betrokken. Deze documenten zijn in de Regeling aanwijzing BBT-documenten [#link#](#) aangewezen als documenten waarmee rekening gehouden moet worden bij het bepalen van de BBT. Voor gasflessen en overige drukhouders zijn geen als BBT aangemerkte bepalingen gevonden over de wijze waarop deze afvalstof verwerkt moet worden. De IPPC-richtlijn en daarop gebaseerde BREF's hebben dan ook geen gevolgen voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

Hoogwaardigheid van verwerking

De minimumstandaard voor gasflessen en overige drukhouders sluit aan bij het streven naar het sluiten van kringlopen en het nuttig toepassen van afvalstoffen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze en met zo min mogelijk verlies aan kwaliteit (zie ook het hoofdstuk 'Ketengericht afvalbeleid' [#link#](#) van het beleidskader). Verwerking van gasflessen en overige drukhouders volgens de minimumstandaard vermindert het gebruik van primaire grondstoffen, zonder dat bewerkingen van de reststoffen nodig zijn met grote negatieve gevolgen voor het milieu. De minimumstandaard is daarom milieuhygiënisch gezien gewenst.

Een hoogwaardiger verwerking dan vastgelegd in de minimumstandaard is slechts voor een beperkt deel van de gassen mogelijk. Het vastleggen van een minimumstandaard op een hoogwaardiger niveau is daarom geen optie. Propaangas en butaangas kunnen worden hergebruikt als brandstof. De overige gassen kunnen - afhankelijk van chemische en fysische eigenschappen - worden verwerkt via een natte wasinstallatie of droge absorptie aan reagentia. Met opwerking van absorbens kunnen deze gassen worden hergebruikt.

Relatie tot de praktijk in Nederland

De minimumstandaard sluit aan bij een bestaande wijze van verwerking en is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.

Relatie minimumstandaard en gebruikelijke verwerking in het buitenland

Het niveau van verwerking dat in de minimumstandaard is vastgelegd komt overeen met de gangbare wijze van verwerking in het buitenland. De minimumstandaard leidt daarom niet tot een ongelijk speelveld tussen Nederland en de omliggende landen.

Kosteneffectiviteit

Verwerken van gasflessen en overige drukhouders volgens de minimumstandaard is algemeen aanvaard als haalbaar en kosteneffectief.

Relatie tot de minimumstandaard in LAP1

In vergelijking tot LAP1 is de minimumstandaard inhoudelijk niet gewijzigd.

Bij inzameling, opslaan en be- en verwerking van gasflessen en overige drukhouders is specifieke deskundigheid vereist om ongevallen te vermijden.

VI Beleid en regelgeving

Nationale regelgeving en beleid

Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen

De Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen [#link#](#) beoogt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking van afvalstoffen te stimuleren door verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen te scheiden en gescheiden te houden. Gasflessen en overige drukhouders vallen onder categorie 41 of 42 van de regeling en moeten gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de regeling om gasflessen en overige drukhouders te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel gasflessen en overige drukhouders als van de afvalstof waarmee wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonnig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen [#link#](#) is bepaald (categorie 34) dat het storten van gasflessen en overige drukhouders niet is toegestaan, indien sprake is van afvalstoffen die ontplofbaar, corrosief, oxiderend, licht ontvlambaar of ontvlambaar zijn, zoals omschreven in bijlage III bij richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen [#link#](#). Voorzover gasflessen en overige drukhouders nog onder druk staan, kan daarom sprake zijn van een stortverbod.

VII Achtergronden bij in- en uitvoer

Indeling op basis van Oranje lijst van afvalstoffen

Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van codes van de Oranje lijst van afvalstoffen (bijlage IV van Verordening (EG) 1013/2006 [#link#](#)) die voor afvalstoffen van dit sectorplan aan de orde kunnen zijn. De codes zijn ontleend uit de bijlagen van het Verdrag van Bazel [#link#](#) en het OESO-besluit [#link#](#). Voor overbrenging van die afvalstoffen moet altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure is beschreven in hoofdstuk 'Toetsingskader in- en uitvoer' [#link#](#) van het beleidskader.

Indicatief overzicht van codes op basis van de Oranje lijst

Codes op basis van bijlage VIII van het Verdrag van Bazel	A4080
---	-------

Indeling op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel (Y-code)

Op basis van het Verdrag van Bazel zijn gevaarlijke afvalstoffen in te delen in categorieën van Y-codes. Lidstaten van de Gemeenschap dienen aan de hand van onder meer de Y-codes aan de Europese Commissie te rapporteren hoeveel en welke gevaarlijke afvalstoffen zijn overgebracht. Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van categorieën van Y-codes van bijlage I van het Verdrag van Bazel die op de afvalstoffen van toepassing kunnen zijn.

Indicatief overzicht van Y-codes op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel

Codes op basis van Bijlage I van het Verdrag van Bazel	Y15
--	-----

Vermeld de code van de Groene of Oranje lijst en de Y-code altijd bij kennisgevingen.